

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2023

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

twitter @juliesdata

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

КИЇВ-2023

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Спеціаліст із CEO
та геоінформаційних
систем _____

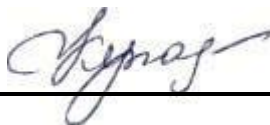

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

Географ-геоеколог,
кандидат географічних
наук _____

Купач Т.Г.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,
к.т.н. _____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	3
Зміст та основні цілі ДДП	3
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	7
2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	9
2.1 Кліматичні особливості території	10
2.2 Обіг парникових газів	12
2.3 Водні ресурси	15
2.4 Атмосферне повітря	18
2.5 Радіаційний стан	20
2.6 Стан здоров'я мешканців	20
2.7 Земельні ресурси та ґрунти	22
2.8 Біорізноманіття	23
2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони	29
2.10 Землі лісового фонду	29
2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	29
2.12 Екомережа	29
2.14 Історико-культурні об'єкти	31
2.16 Основні екологічні проблеми території громади	33
2.17 TOWS аналіз	34
2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	39
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	45
5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	50
Основні міжнародні та національні зобов'язання	50
Процедура ОВД	51
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	51
Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО	51
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	51
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	51
6.1 Атмосферне повітря	52
6.2 Клімат	52

6.3	Водні ресурси	52
6.4	Земельні ресурси	53
6.5	Відходи	53
6.6	Біорізноманіття	54
6.8	Здоров'я населення	55
6.9	Історико-культурна спадщина	55
6.10	Транскордонний вплив	55
6.11	Результати розділу	55
7	ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	56
8	ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	63
8.1	Вихідні дані для виконання оцінки	63
8.2	Використані інструменти та методи	63
8.3	Планувальні альтернативи	64
8.4	Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	65
8.5	Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	66
9	ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	66
	Вибір екологічних показників	66
	Індикатори моніторингу	66
	Збір статистичних даних	72
	Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	72
10	ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	73
11	РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	73

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Стратегія	Ця Стратегія Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р."
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Київській області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

1

<https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Regionalna-dopovid-Kyyivskoyi-oblasti-u-2021-rotsi.pdf>

ВСТУП

Замовник документу “Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.” (далі ДДП) є Гірська сільська рада Бориспільського району Київської області, 08324, вул. Центральна, 5, с. Гора, Бориспільський р-н., Київська обл., info@gora-rada.gov.ua.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП “Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.” — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні цілі та завдання в межах них, які планується реалізувати в межах Стратегії.

Таблиця 1.1

Завдання та заходи “Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.”

<i>Стратегічні цілі/операційні цілі</i>	<i>Оперативні завдання</i>
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А. Зростання управлінської та економічної спроможності громади.	
А.1. Розвиток підприємництва	<i>Завдання А.1.1. Сприяння економічній активності мешканців громади, в тому числі молодіжного, жіночого та соціального підприємництва.</i> <i>Завдання А.1.2. Розробка інвестиційного паспорту громади.</i> <i>Завдання А.1.3. Створення та запуск індустріального парку.</i> <i>Завдання А.1.4. Інвентаризація будівельних споруд та земельних ділянок на території громади.</i> <i>Завдання А.1.5. Розробка програмних документів житлової/котеджної забудови.</i>

<p>A.2. Удосконалення місцевого самоврядування</p>	<p><i>Завдання A.2.1. Удосконалення системи управління адміністративними та комунальними послугами</i></p> <p><i>Завдання A.2.2. Розвиток інформаційної та суспільної комунікації у громаді</i></p> <p><i>Завдання A.2.3. Сприяння розвитку органів самоорганізації населення</i></p> <p><i>Завдання A.2.4. Розвиток угод міжмуниципального співробітництва, угод в рамках Київської Агломерації, розвиток угод міжнародного партнерства та побратимських відносин</i></p>
<p>A.3. Укріплення безпеки в громаді</p>	<p><i>Завдання A.3.1. Побудова та оснащення бомбосховищ та місць укриття у населених пунктах громади. Організація сучасного оповіщення про загрози</i></p> <p><i>Завдання A.3.2. Сучасне оснащення місцевої пожежної охорони та підвищення професійності її співробітників</i></p> <p><i>Завдання A.3.3. Підтримка роботи офіцерів поліції, Муниципальної варти та ДФТГ</i></p> <p><i>Завдання A.3.4. Обладнання камерами відеоспостереження на основних перехрестях, зупинках громадського транспорту та інших громадських місцях</i></p>
<p>СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В. Побудова якісної інфраструктури для комфортного проживання мешканців усіх населених пунктів громади</p>	
<p>V.1. Розвиток дорожньої мережі та транспортного потенціалу громади.</p>	<p><i>Завдання V.1.1. Підвищення пропускної спроможності та безпеки дорожньої інфраструктури</i></p> <p><i>Завдання V.1.2. Покращення транспортної (пасажирської) логістики між селами та у напрямках до м. Київ та м. Бориспіль з урахуванням доступності людей з інвалідністю та маломобільної категорії громадян</i></p> <p><i>Завдання V.1.3. Реорганізація транспортної інфраструктури громади у зв'язку з будівництвом Київської обхідної дороги</i></p> <p><i>Завдання V.1.4. Облаштування велодоріжок та велопарковок, маркування веломаршрутів</i></p>
<p>V.2. Енергоефективна інфраструктура громади</p>	<p><i>Завдання V.2.1. Реалізація ефективної енергетичної політики громади, у тому числі із використанням відновлювальних джерел енергії.</i></p> <p><i>Завдання V.2.2. Підвищення енергоефективності будівель бюджетної та житлової сфери громади</i></p> <p><i>Завдання V.2.3. Розвиток та енергоефективна модернізація електромереж, зокрема зовнішнього освітлення</i></p>
<p>V.3. Розвиток систем водопостачання та водовідведення, забезпечення мешканців громади якісною питною водою</p>	<p><i>Завдання V.3.1. Підвищення доступу до якісної питної води</i></p> <p><i>Завдання V.3.2. Розвиток та підвищення спроможності мережі централізованої каналізації, підвищення потужності очисних споруд та відповідності каналізації, стоків нечистот і відходів - санітарним нормам</i></p> <p><i>Завдання V.3.3. Самоокупність та повна забезпеченість транспортом та механізмами комунального підприємства</i></p>

	<i>«Горянин»</i>
<i>В.4. Благоустрій території громади</i>	<i>Завдання В.4.1. Покращення благоустрою та озеленення населених пунктів, достойного утримання кладовищ.</i> <i>Завдання В.4.2. Покращення санітарної очистки населених пунктів, ліквідація стихійних сміттєзвалищ, захаращених та карантинних територій</i> <i>Завдання В.4.3. Розвиток рекреаційного потенціалу громади, парків, озер</i>
<i>В.5. Чисте довкілля населених пунктів громади</i>	<i>Завдання В.5.1. Організація та роздільний збір та утилізація відходів.</i> <i>Завдання В.5.2. Розробка і реалізація програм підвищення екологічної обізнаності мешканців громади.</i> <i>Завдання В.5.3. Розробка і реалізація програми зменшення впливу шуму та вихлопних газів від траси Київ-Бориспіль, ЗПС аеропорту та КОД.</i>
<i>СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С. Досягнення сучасних стандартів соціальної сфери</i>	
<i>Оперативна ціль С.1. Розвиток спортивного потенціалу громади.</i>	<i>Завдання С.1.1. Будівництво нових та переоснащення існуючих спортивних майданчиків, зон активного відпочинку.</i> <i>Завдання С.1.2. Будівництво басейну для плавання (від 25 метрів в довжину) для дітей та дорослих</i> <i>Завдання С.1.3. Будівництво критого спортивного залу.</i> <i>Завдання С.1.4. Побудова, маркування та утримання маршрутів для бігу та велоспорту (включаючи маршрути по пересічній місцевості)</i> <i>Завдання С.1.5. Забезпечення гідного розвитку дитячо-юнацького, масового, ветеранського спорту та спорту для людей з інвалідністю</i>
<i>Оперативна ціль С.2. Підвищення якості медичних послуг, покращення здоров'я та соціального захисту мешканців громади</i>	<i>Завдання С.2.1. Якісна первинна медична допомога, облаштування сільських ФАПів, профілактика та діагностика хронічних захворювань, здоровий спосіб життя</i> <i>Завдання С.2.2. Реалізація програми оздоровлення та відпочинку дітей.</i> <i>Завдання С.2.3. Реалізація програми підготовки, залучення та утримання медичних кадрів.</i> <i>Завдання С.2.4. Реалізація соціальних гарантій на достойне життя мешканців громади</i>
<i>Оперативна ціль С.3. Розвиток культури та сфери дозвілля</i>	<i>Завдання С.3.1. Розвиток культури, мистецтв на території громади.</i> <i>Завдання С.3.2. Розвиток бібліотечної галузі.</i> <i>Завдання С.3.3. Підвищення згуртованості мешканців громади</i> <i>Завдання С.3.4. Проектування та будівництво сучасного будинку культури та модернізація існуючих.</i>

<p>Операційна ціль С.4. Розвиток освіти</p>	<p><i>Завдання С.4.1. Розвиток та побудова сучасної освітньої інфраструктур</i></p> <p><i>Завдання С.4.2. Створення мережі сучасних гуртків для дітей і молоді</i></p>
<p>Оперативна ціль С.5. «Безбар'єрність, розвиток людського капіталу, гендерної рівності, запобігання насильству»</p>	<p><i>Завдання С.5.1. Забезпечення функціонування Притулку для осіб, які постраждали від насильства та Мобільної бригади соціально-психологічної допомоги</i></p> <p><i>Завдання С.5.2. Реалізація втілення програм для постраждалих осіб та кривдників та реалізація ефективної взаємодії суб'єктів соціальної роботи.</i></p> <p><i>Завдання С.5.3. Залучення експертів, регулярне підвищення кваліфікації фахівців, які дотичні до цієї тематики</i></p> <p><i>Завдання С.5.4. Постійне проведення інформаційних кампаній. Запровадження освітніх програм для дітей та молоді</i></p> <p><i>Завдання С.5.5. Застосування стандартів та індикаторів якості, впровадження найкращих практик та досвіду інших країн, використання сучасних ІТ-інструментів в процесі заходів запобігання та протидії насильству</i></p>

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче². Зауважимо, що визначені у Стратегії цілі та завдання є достатньо узагальненими, тому їх вплив має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

Таблиця 1.2.

Узгодженість основних положень ДДП їх положеннями Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки

Основні цілі ДДП	Цілі Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки*			
	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
2.1. Розвиток людського потенціалу	+	++	++	++
2.2. Підвищення конкурентоспроможності економіки	++	0	++	0

² Примітка. “+” - узгоджені частково , “++” - повністю узгоджені, “-” - є суперечності, “0” - нейтральний взаємозв'язок.

2.3. Сталий розвиток територій	0	0	++	+
Основні цілі ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
	Цілі Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки			

Примітка.* Роз'яснення до Цілей Стратегії розвитку київської області:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Конкурентоспроможна інноваційно-спрямована економіка, яка розвивається на засадах смарт-спеціалізації" полягає у створенні оптимальних умов для повного використання і нарощування наявного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення" передбачає виконання завдань і здійснення заходів щодо стабілізації демографічної ситуації в області, забезпеченні рівного доступу до якісної освіти, послуг охорони здоров'я незалежно від місця проживання людей, підвищення матеріального добробуту населення.

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Сталий розвиток усіх територій" передбачає реалізацію комплексу заходів і проектів, спрямованих на усунення диспропорцій у розвитку населених пунктів у сільській і міській місцевості, розвитку соціально-дорожньої інфраструктури, модернізації житлово-комунального господарства і розвиток житлового будівництва.

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4. "Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури" визначає завдання і проекти щодо охорони навколишнього природного середовища, формуванню екологічної інфраструктури в області.

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці нижче.

Таблиця 1.3

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям державної екологічної політики³

Цілі ДДП	Цілі Стратегії державної регіонального розвитку України на період 2021- 2027 роки **		
	Ціль А	Ціль В	Ціль С
А. Зростання управлінської та економічної спроможності громади.	+	+	+

³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

В. Побудова якісної інфраструктури для комфортного проживання мешканців усіх населених пунктів громади	+	0	+
С. Досягнення сучасних стандартів соціальної сфери	+	+	0
	Ціль А	Ціль В	Ціль С
Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року			

**Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:
 "Ціль А. Зростання управлінської та економічної спроможності громади " - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;
 "Ціль В. Побудова якісної інфраструктури для комфортного проживання мешканців усіх населених пунктів громади." - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;
 "Ціль С. Досягнення сучасних стандартів соціальної сфери " - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку⁴ наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.4.
 Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Цілі ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
А.	+	0	+	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	+	0	0
В.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
С.	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+	0	0
Цілі ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Цілі сталого розвитку																	

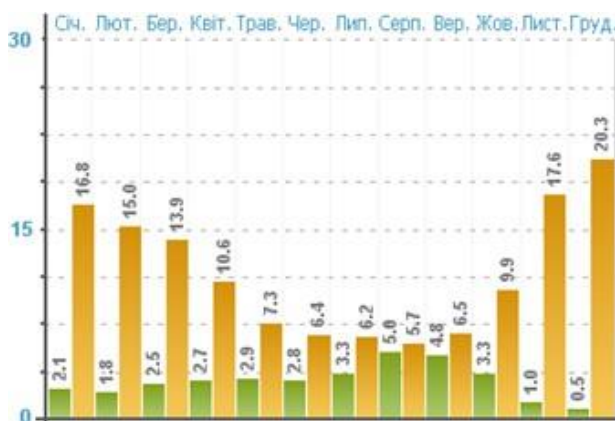
⁴ <https://cutt.lv/MmC72wi>

Стратегія розвитку Гірської громади повинна бути гармонізована з документами стратегічних документів планування Бориспільського району, Київської агломерації після остаточної їхньої розробки.

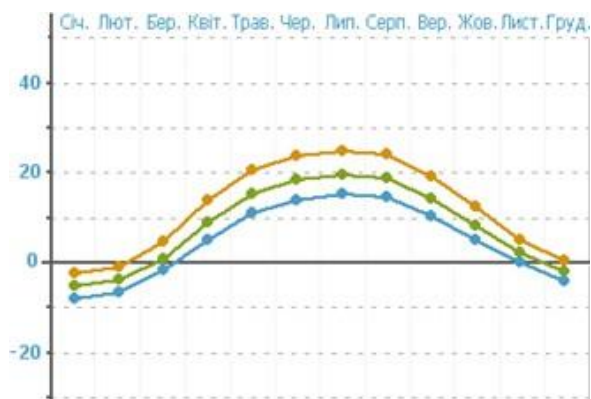
2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Кліматичні особливості території

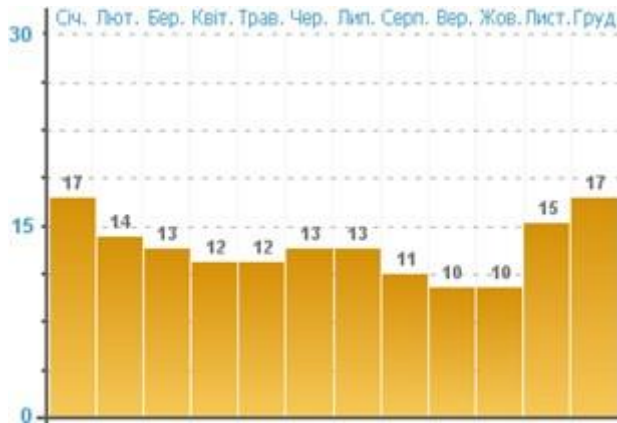
Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових. За даними багаторічних досліджень Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС клімат території міської територіальної громади є помірно континентальним, м'яким, з достатньою вологістю. Зима тривала, порівняно тепла, а літо – достатньо тепле й вологе. Гірська громада розташована у вологій помірно теплій агрокліматичній зоні. Клімат даної території формується під впливом інтенсивного західного (Атлантичного) переносу повітряних мас. Для даної території характерні підвищена вологість, помірні температури та достатня кількість атмосферних опадів. Взимку, періодичні вторгнення мас арктичного та сибірського холодного повітря приносять похолодання та суху погоду, яка встановлюється з листопаду до кінця березня. Цей період також характеризується, в цілому, стійким сніговим покривом, що формується з грудня по березень. Кількість днів із температурами нижче 0°C може сягати 88.7. Також, для регіону характерні часті відлиги (пов'язані із втручанням теплих повітряних мас Атлантики) та ожеледиця.

Умовні позначення: зелений графік-ясні; помаранчевий графік - похмурі
рис.2.1 Число ясних і похмурих днів за загальною та нижньою хмарністю

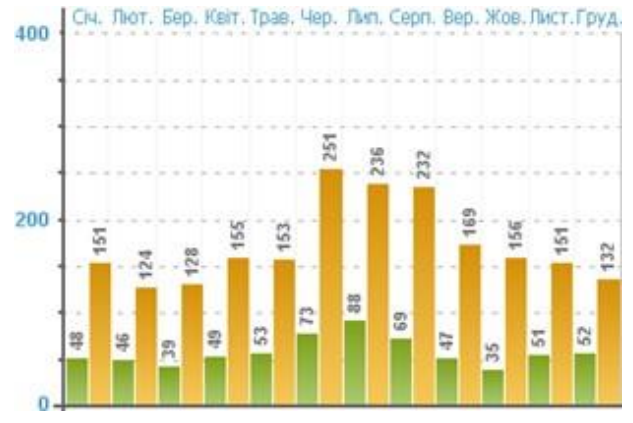

Умовні позначення: оранжева лінія графіку- середньомісячна максимальна; синя лінія графіку - середньомісячна мінімальна; зелена лінія графіку - середньомісячна.
рис.2.2 Показники середньої місячної і річної температури

Умовні позначення: зелений графік - середня; оранжевий графік - максимальна.

рис.2.3 Число днів із різною кількістю опадів

Умовні позначення: зелений графік - середня; оранжевий графік - максимальна.

рис.2.4. Середньомісячна і максимальна кількість опадів (мм) з поправками на змочування

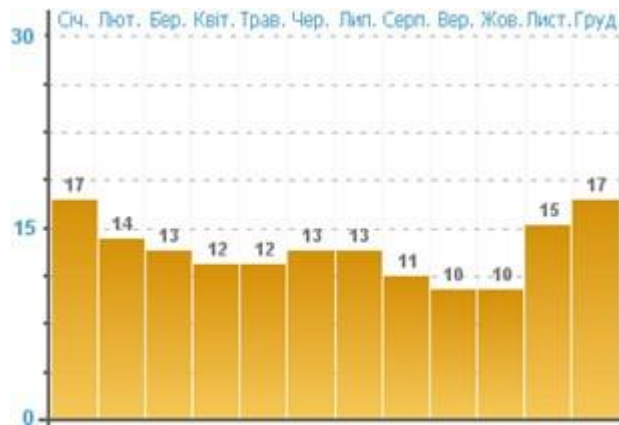
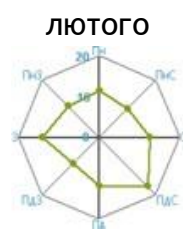

рис.2.5. Швидкість вітру, м/с*

Взимку переважають західні вітри. Весна не стійка, із значними амплітудами добових температур, заморозками. Літо продовжується із травня по вересень із максимумами середньомісячних температур та опадів (для липня - $+20,5^{\circ}\text{C}$), для червня - 82 мм). В ці пори року переважають західні, північно-західні та північні вітри. Осінь суха та коротка із переважанням південних вітрів. Кількість днів із температурами вище 0°C може становити 276.4. Аналіз основних метео показників клімату (метеостанція Київ), починаючи з 1899 року за даними Українського гідрометричного центру

https://meteo.gov.ua/ua/34208/climate/climate_stations/32/6/

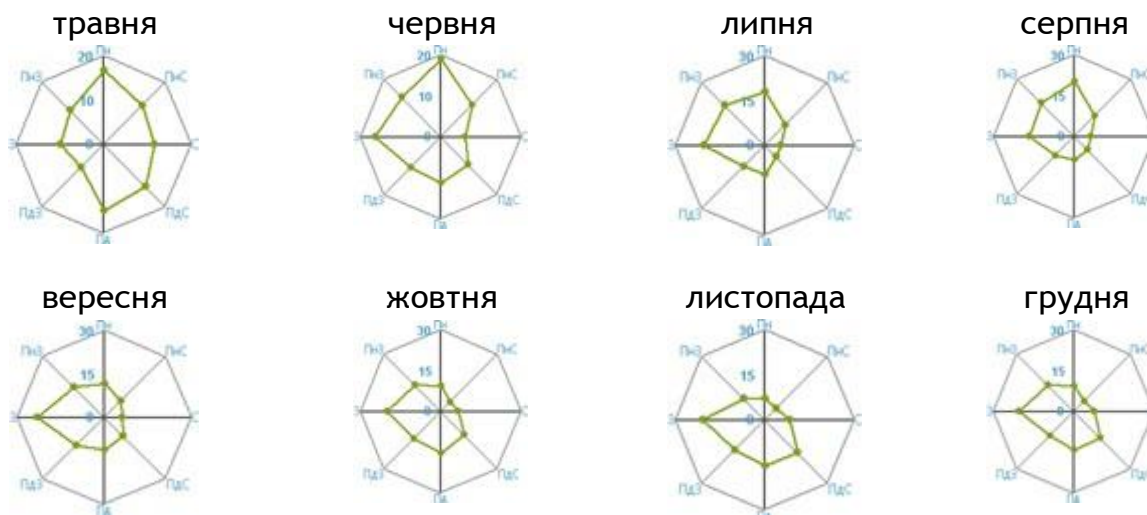

рис.2.6. Повторюваність (%) напрямку вітру та штилю

Лісовкриті ділянки сільської ради мають особливості теплового і вітрового режимів. Тепловий режим лісових масивів залежить від породного складу дерев, що і обумовлює радіаційний режим. Загалом, внаслідок переваги денного прогрівання над нічним охолодженням лісові ділянки влітку будуть в середньому холодніші відкритих на 0,7-1°C. Взимку переважає нічне охолодження над денним прогріванням, а тому тепловий режим лісових ділянок буде відзначатись вищими температурами. Ніж відкрита територія. На всіх лісових масивах серед деревного покриву спостерігається різке зниження швидкості вітру. Так, якщо на відкритих ділянках і на вершинах височин швидкість його дорівнює 4-5 м/с, то серед лісових масивів зменшується до 1,5-2 м/с вже на віддалі 35-50 м від краю масиву, а ще через 50 м досягає 1,0 м/с.

Населені пункти характеризуються наявністю діяльної поверхні з високою теплопровідністю і теплоємністю і низькою вологоємністю. Внаслідок цього, а також значного забруднення атмосфери, в населеному пункті змінюються такі кліматичні показники: підвищується температура, зменшується відносна вологість, збільшується кількість опадів, зменшується швидкість вітру, тощо.

2.2 Обіг парникових газів

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

По Київській області⁵ викиди основних забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря у 2021 році від стаціонарних джерел у порівнянні з попереднім роком зменшилися і склали 59 309,9 т., у тому числі: - метали та їх сполуки – 58,4 т.; - метан – 6 152,9 т.; - неметанові леткі органічні сполуки – 1 669,2 т.; - оксид вуглецю – 2 713,5 т.; - діоксид та інші сполуки сірки – 25 413,8 т.; - сполуки азоту – 6 301,6 т.; - речовини у вигляді твердих суспендованих частинок – 16 626,72.; - стійкі органічні забруднювачі – 90,5 т.; - інші – 142,0 т. Крім того, діоксид вуглецю – 3,3 млн.т.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але

окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Внесок у загальне забруднення транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (за даними «Екологічний паспорт...» скдає 0,959 1,6 тис. т всіх обсягів викидів за регіоном, що відповідно є 1,6 % до загального підсумку обсягів викидів.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.⁶

Таблиця 2.1

Поточна діяльність	Оцінка впливу[1]	Ознака
А.1. Розвиток підприємництва	М-(Mt)	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП Проте, ймовірні одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
А.2. Удосконалення місцевого самоврядування	-	потенційний вплив відсутній
А.3. Укріплення безпеки в громаді	-	потенційний вплив відсутній
В.1. Розвиток дорожньої мережі та транспортного потенціалу громади.	М-(Mt)	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП Проте, ймовірні одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП

⁶ Зауважимо, що визначені у Стратегії цілі та завдання є достатньо узагальненими, тому їх вплив має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

<p>В.2. Енергоефективна інфраструктура громади</p>	<p>М-</p>	<p>помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП</p>
<p>В.3. Розвиток систем водопостачання та водовідведення, забезпечення мешканців громади якісною питною водою</p>	<p>-</p>	<p>потенційний вплив відсутній</p>
<p>В.4. Благоустрій території громади В.5. Чисте довкілля населених пунктів громади</p>	<p>М-</p>	<p>помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП.</p>
<p>С.1. Розвиток спортивного потенціалу громади.</p>	<p>М-(Mt)</p>	<p>помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП. Проте, ймовірні одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП</p>
<p>С.2. Підвищення якості медичних послуг, покращення здоров'я та соціального захисту мешканців громади</p>	<p>-</p>	<p>потенційний вплив відсутній</p>
<p>С.3. Розвиток культури та сфери дозвілля</p>	<p>М-(Mt)</p>	<p>помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП. Проте, ймовірні одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП</p>
<p>С.4. Розвиток освіти</p>	<p>-</p>	<p>потенційний вплив відсутній</p>

С.5. «Безбар'єрність, розвиток людського капіталу, гендерної рівності, запобігання насильству»	-	потенційний вплив відсутній
Поточна діяльність	Оцінка впливу[1]	Ознака

[1] Примітка. "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Мт" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

2.3 Водні ресурси

Згідно з профілем на територіях громади відкритих заболочених земель та водних об'єктів немає. Територія громади в цілому погано забезпечена водними ресурсами. На території Гірської сільської територіальної громади наявні артезіанські свердловини та колодязі. Підземні ґрунтові води залягають на глибині більше 6 м., у с. Мартусівка – 3 м. Підземні водоносні горизонти відносяться до Дніпровського артезіанського басейну. За рівнем природного захисту і поверхні забруднення горизонти ґрунтових вод відносяться до категорії незахищених, основні водоносні горизонти - до захищених та умовно захищених. За даними профілю громади система водопостачання та водовідведення складається:

Таблиця 2.2.

Показники	2018	2019	2020	2021
Протяжність мереж водопостачання, км	-	24,93	24,93	29,95
Протяжність мереж водовідведення, км	-	2,7	2,7	4,96
Споживання питної води, тис. м3	136 674,7	100 285,8	48 305,0	64 812,0
- у тому числі населення	129 998,7	94 049,8	43 930,0	58 903,0
- у тому числі підприємства	6 676,0	6 236,0	4 375,0	5 909,0

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення. За даними Регіональної доповіді за 2022 рік відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок

вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезараження питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезараження здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

У 2021 році Державна установа «Київський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» здійснювались моніторингові лабораторні дослідження питної води водопровідних мереж та вод поверхневих водойм щодо якості вод з огляду на епідемічну ситуацію. У профілактиці неінфекційних та гострих кишкових інфекційних захворювань важливу роль відіграє якість питної води, що подається населенню. У 2021 році в осередках зареєстрованих спалахів вода питна не була визначена, ні як джерело інфікування, ні як чинник передачі інфекції.

При здійсненні епідеміологічного нагляду (спостереження) та моніторингу в 2021 році було досліджено за санітарно-мікробіологічними показниками 9157 зразків питної води з джерел централізованого водопостачання, з них 756 зразків не відповідали вимогам та 1890 зразків питної води з джерел децентралізованого

водопостачання, з них 449 зразків не відповідали вимогам за мікробіологічними показниками, а саме загальні колі формні бактерії, термостабільна кишкова паличка, ентерококи зокрема з комунальних, відомчих та сільських водопроводів Броварського району та Бориспільського району серед інших районів області.

2.4 Атмосферне повітря

Згідно даних Стратегії на території громади розташовані підприємства та об'єкти (стаціонарні і пересувні), які можуть виступати джерелами забруднення атмосферного повітря такими речовинами, як метан, сірководень, вуглекислий газ, аміак, пил, оксид азоту, метилмеркаптан, диметиламін, диметилсульфід, які є небезпечними для здоров'я людини.

Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», та підприємства, що розташовані на його території, є найбільшими роботодавцями регіону та формують значну частину податкових та неподаткових надходжень до всіх рівнів місцевого та державного бюджету.

Крім ДП "Міжнародний Аеропорт "Бориспіль" на території Гірської громади зареєстровані ДП "Український Авіаційний Метеорологічний Центр", ТОВ "Автомобільна Служба міжнародного Аеропорту Бориспіль", Регіональний структурний підрозділ «Київський Районний Центр "Київцентраеро" ДП обслуговування повітряного руху України та більше 25 інших підприємств та установ, котрі пов'язані з діяльністю великого аеропорту.

Основним джерелом забруднень атмосфери разом із автомобільним транспортом, що потрапляє в межі громади і є формуючим економіку - ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль». Для громади критичними впливами на довкілля є впливи авіаційного шуму, безпосередньо в аеропорту та на території поблизу нього під час зльоту, польоту, посадки повітряних суден, запуску та випробування авіаційних двигунів. Окрім цього, повітряні судна забруднюють атмосферу внаслідок викиду шкідливих речовин з відпрацьованими газами авіаційних двигунів, забрудненість повітря в зонах експлуатації літаків посилюється також численною автомобільною технікою, а, отже, зона експлуатації та території навколо мають підвищені показники хімічного та механічного забруднення повітря.

Відповідно до державних норм щодо місць експлуатації та утримання авіаційної техніки територія підприємства враховує базові правила та вимоги до такого виду господарської діяльності, а саме: топографічні особливості території планування, кліматичні особливості (температурний режим, роза вітрів, сила та швидкість вітрів, опади, вологість повітря тощо), тип та характер рослинного покриву в тому числі. Проте, загрози шкідливих викидів, вібраційного та акустичного забруднення лишаються.

Упродовж 2018 року на долю авіації (авіаційного транспорту та аеропортів) припадало до 2% загального об'єму емісії CO₂. Значна кількість забруднення атмосфери та викиду вуглецю відносить цей вид господарювання до небезпечних з точки зору кліматичних змін. У 2015 році, було підписано Паризьку Угоду з клімату та прийнято міжнародну загальногалузеву програму компенсації емісії вуглецю (CORSIA), яка визначає порядок та можливості відшкодування негативного впливу аеропортів на еко-середовище. Базою для створення безпечного середовища місця розміщення та експлуатації авіаційної техніки має бути встановлення того, що кількість використовуваної аеропортом енергії повинно постійно скорочуватися і, разом із тим, викиди парникових газів повинні зменшуватися за рахунок експлуатації відновлюваних джерел енергії та інших еко дружніх технологій. Вимоги встановлені програмою вуглецевої акредитації аеропортів включають в себе узгодження вуглецевого менеджменту із Паризькою угодою. У

прес-релізі Міжнародної ради аеропортів (ACI) проголошується те, що аеропорти повинні визначити власні пріоритети у скороченні викидів та визначити шляхи досягнення цих пріоритетів. Для скорочення викидів CO₂ території розміщення та експлуатації авіаційної техніки може використовувати комплекс заходів енергозаощадження: використання енергії відновлюваних джерел (відходи сировини, біогаз, сонячні батареї, вітряки), світлодіодне освітлення, будівництво та реконструкція інфраструктури відповідно до сертифікації LEED, BREEAM, DGNB тощо.

В цілому, відповідно до Регіональної доповіді, основними джерелами викидів забруднювальних домішок в атмосферу є підприємства енергетичного комплексу та автотранспорт. Територією громади прокладено діючі: магістральна автодорога державного значення Київ-Харків-Довжанський (М-03, I технічної категорії), територіальна автодорога місцевого значення Київ-Ревне-Рогозів (Т-10-16, III технічної категорії) та іншими місцеві автодороги. Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Бориспіль представлено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Назва забруднюючої речовини	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
Діоксид сірки	0,01	0,05	0,5	0,34
Оксид вуглецю	0,31	3,0	5,0	2,07
Діоксид азоту	0,01	0,04	0,20	0,09

2.5 Радіаційний стан

За результатами спостережень ЦГО імені Б. Срезневського значення радіаційного фону за останні роки не перевищують рівень природного фону.

2.6 Стан здоров'я мешканців

Демографічна ситуація в Гірській сільській територіальній громаді склалася під впливом історичного розвитку території, природного та механічного руху населення. Її показники є типовими для Київської області, це старіння населення внаслідок невеликих показників народжуваності, зменшення щільності населення.

Детальні локальні дані щодо стану здоров'я населення в громаді не надано.

Таблиця 2.4.

Кількість мешканців по населених пунктах Гірської ТГ, станом на 25.08.2022 р.

Назва населеного пункту	Чисельність дорослого населення (без урахування дітей)	В тому числі, чоловік	В тому числі, жінок	Дітей до 14 років	Дітей 14-18 років	Разом

с. Гора	5 120	1 974	3 146	654	326	6 100
с. Ревне	1 888	731	1157	241	121	2 250
с. Мартусівка	1 006	392	614	130	64	1 200
с. Затишне	252	98	154	32	16	300
Разом						9850

Охорона здоров'я на території Гірської сільської територіальної громади представлена системою закладів первинної медико-санітарної допомоги: Ревненська амбулаторія загальної практики сімейної медицини та Гірська амбулаторія загальної практики сімейної медицини.

Об'єднання спільних зусиль п'яти ТГ реалізувати будівництво лікувального корпусу на 6 тис. кв. м з діагностичним, кардіологічним та іншими відділеннями в м. Бориспіль. Для здоров'я населення становлять потенційну загрозу промислові підприємства, які функціонують на території громади та поруч із нею.

Згідно з результатами досліджень щодо несприятливого впливу авіації на довкілля (Serdyk, O. Ye. & Franchuk, G. M. (2006). Rozrobka metodyky prognozuvannia rivnia energetychnykh zabrudnen PTK v zoni aeroportu. Nauka i molod, 6, 177-180.), в околиці аеропорту існують наступні чинники: «шум під час експлуатації літаків, викиди забруднюючих речовин, електромагнітні випромінювання, теплові забруднення, забруднені стоки з території аеропорту».

До факторів «хімічного впливу» авіації на довкілля фахівці відносять [Zagorui, Ya. (2006). Za tekhnologichniy progres platyt pryroda: vplyv aviatsii na dovkillia. – [Yaroslav Zagorui] – [zhurnal "Ekologia" vid 5. 01. 2006 r.]. Retrieved April 15, 2014, from <http://h.ua/story/5788/> ISSN 1993-0259. ISSN 2219-4649. Економічний аналіз. 2014 рік. Том 15. № 3. 63]; емісію шкідливих речовин авіаційними двигунами та дію їх на озоновий шар атмосфери, до факторів «фізичного впливу» – авіаційний шум та звуковий удар. Авіаційний шум істотно впливає на шумовий режим території в околицях аеропортів. Підраховано, що при 300 зльотах і посадках трансконтинентальних авіалайнерів за добу в атмосферу поступає 3,7 т оксиду вуглецю, 2 т вуглеводневих з'єднань і 1,7 т оксидів азоту. У середньому один реактивний літак, споживаючи протягом 1 години 15 т палива і 625 т повітря, випускає в довкілля: 18 т водяної пари; 46,8 т діоксиду вуглецю; 15 кг оксидів сірки; 635 кг оксиду вуглецю; 635 кг оксидів азоту; 2,2 кг твердих часток.

Літаки забруднюють приземні шари атмосфери відпрацьованими газами авіадвигунів, що складають 87 % усіх викидів цивільної авіації. Загальний викид токсичних речовин повітряними апаратами може бути приблизно оцінений об'ємом споживаного авіацією палива, котрий складає десь 4 % від загальних витрат палива усіма видами транспорту.

Як свідчать результати медичних наукових досліджень [Babenko, O. Yu. (n.d.). Osnovni napriamy derzhavnyi polityky Ukrainy u galuzi okhorony dovkillia vid negatyvnogo vplyvu tsyvilnoi aviatsii. Retrieved April 15, 2014, from <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/4330/1/>], у населення, що мешкає в зонах впливу аеропортів, спостерігається порушення стану здоров'я: – підвищена загальна смертність населення – 16,4 на 100 тис. чол., що перевищує середній міський показник(15,3 на 100 тис. чол.); – у дитячого населення: частіші функціональні відхилення: з боку серцево-судинної системи (у 1,3 раза), знижений індекс здоров'я (у 2 - 3,2 раза), зниження розумової працездатності (у 2,3 раза), послаблення неспецифічного імунітету зі зниженням лейкоцитарного індексу інтоксикації та

імунодефіцитними станами (у 2,4 - 3,8 раза), що відповідає реакції стресу; - вади з боку серцево-судинної системи: підвищення кров'яного тиску (систоличного) у дітей – 110-120 мм рт. ст. проти 86-110, у дорослих осіб – 140-180 мм рт. ст. проти 120-140; - підвищені показники захворюваності природженими аномаліями – у 2,1 раза, кістково-м'язової і сечостатевої системи – у 2,2 раза, органів кровообігу, шкіри і підшкірної клітковини – в 1,8 раза, органів травлення – в 1,5 рази, органів дихання – в 1,2 раза; – у дорослого населення: підвищена захворюваність у 1,5 рази – показники захворюваності 951 проти 651 на 1000 чол. населення; зростання хвороб органів кровообігу, дихання, травлення, новоутворень (темпи приросту склали, відповідно, 83,9 %, 41,16 %, 56,49 %, 17,9 %); пріоритетними захворюваннями є гіпертонічна хвороба і вегето-судинна дистонія. Отже, в результаті активізації розвитку цивільної авіації України загострюються екологічні проблеми та пов'язані з ними хвороби населення.

В цілому, аналіз (інформація з відкритих джерел) залежності здоров'я населення від ступеня забруднення навколишнього середовища дозволив визначити рівні, при яких відзначаються ті чи інші порушення здоров'я. Встановлено, що при 1,5-2 кратному збільшенні ГДК хімічних речовин в атмосферному повітрі, реєструються достовірні зрушення імунологічних, біохімічних і фізіологічних параметрів організму людини. Статично значимі зрушення показників захворюваності (поширеності та тяжкості перебігу хвороби) реєструються при рівні забруднення, що перевищує допустимий в 2 - 3 рази (Кобець Г.П., Зінгер Ф.Х., Кальянов А.В. і ін., 1994). Подальше збільшення ступеня забруднення (в 4 і більше разів) обумовлює зміни показників захворюваності хронічними видами патології, а при 6-ти кратному і більшому перевищенні гігієнічних нормативів, відзначається збільшення частоти множинної і поєднаної патології.

2.7 Земельні ресурси та ґрунти

На основі аналізу ДДП, профілю громади та даних з відкритих джерел наявні землі громади використовується доволі оптимально відповідно до усталеної структури земельних ресурсів.

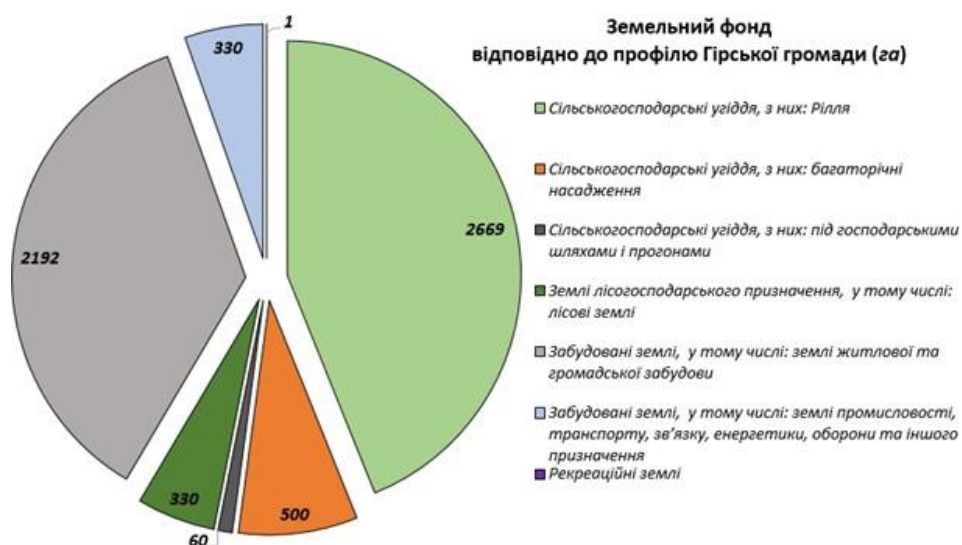
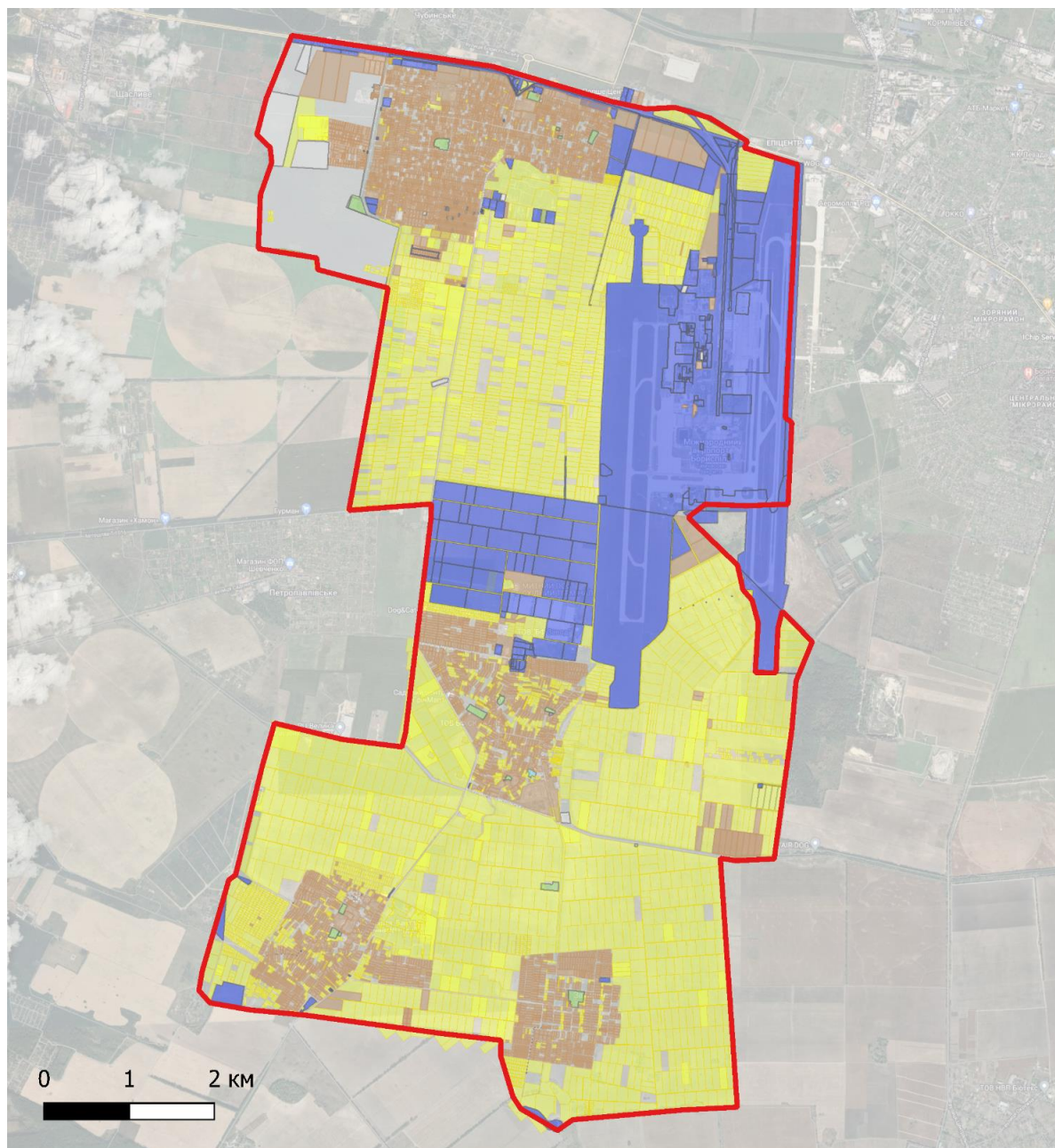

рис.2.7. Розподіл земель з різним призначенням відповідно до профілю громади

- Межа громади
- Землі водного фонду [1]
- Землі житлової та громадської забудови [4931]
- Землі історико-культурного призначення [1]
- Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення [254]
- Землі рекреаційного призначення [15]
- Землі сільськогосподарського призначення [3981]
- Не визначено [38]

рис. 2.8 . Розподіл земельних ділянок за категоріями в межах Гірської громади⁷

Проте, потрібно відмітити диспропорцію у категоріях наявних земель. Зауважимо на низький відсоток земель рекреаційного призначення, територій природоохоронного статусу у громаді.

Відповідно до економічного профілю в громаді переважно розвиваються будівельна галузь, промисловість та сфера послуг.

⁷ <https://kadastr.live>

С/г землекористування в громаді супроводжується загрозою надмірної розораності земель та впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами).

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

З іншої сторони, частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від транспорту та обслуговуючих транспортно-дорожню інфраструктуру підприємств. Територія громади знаходиться у зоні впливу ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль»

Таблиця 2.5
Структура земель Гірської громади

Назва	Площа, га
Загальна площа земель	6082
Сільськогосподарські землі, у тому числі:	3229
сільськогосподарські угіддя, з них:	
Рілля	2669
багаторічні насадження	500
Сіножаті	0
Пасовища	0
під господарськими будівлями і дворами	0
під господарськими шляхами і прогонами	60
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	0
Землі лісгосподарського призначення, у тому числі:	330
лісові землі	330
Чагарники	0
Забудовані землі, у тому числі:	2522
землі житлової та громадської забудови	2192
землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	330

Землі рекреаційного призначення	1,0
Землі природно заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	0
Землі оздоровчого призначення	0
Землі історико-культурного призначення	0
Відкриті заболочені землі	0
Води	0
Землі запасу	0

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області є наступні проблеми: внаслідок постійного антропогенного впливу на сільськогосподарські землі зростають винос гумусу з родючого шару ґрунту та ерозійні процеси.

2.8 Біорізноманіття

Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Гірській СТГ на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>).

рис.2.8. Розподіл даних про біорізноманіття в базі GBIF на території Гірської СТГ

Таблиця 2.6
 Видове різноманіття флори та фауни території громади

order	family	genus	species	scientificName	verbatimScientificName
Caryophyllales	Caryophyllaceae	Saponaria	Saponaria officinalis	Saponaria officinalis L.	Saponaria officinalis L.
Ericales	Primulaceae	Lysimachia	Lysimachia punctata	Lysimachia punctata L.	Lysimachia punctata L.
Anura	Bufo	Bufo	Bufo viridis	Bufo viridis (Laurenti, 1768)	Bufo viridis (Laurenti, 1768)
Ranunculales	Papaveraceae	Chelidonium	Chelidonium majus	Chelidonium majus L.	Chelidonium majus L.
	Emydidae	Emys	Emys orbicularis	Emys orbicularis (Linnaeus, 1758)	Emys orbicularis (Linnaeus, 1758)
Rosales	Rosaceae	Prunus	Prunus persica	Prunus persica (L.) Batsch	Prunus persica (L.) Batsch
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Brassicales	Brassicaceae	Berteroa	Berteroa incana	Berteroa incana (L.) DC.	Berteroa incana
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Coleoptera	Scarabaeidae	Melolontha	Melolontha melolontha	Melolontha melolontha (Linnaeus, 1758)	Melolontha melolontha
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Brassicales	Brassicaceae	Capsella	Capsella bursa-pastoris	Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.	Capsella bursa-pastoris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Brassicales	Brassicaceae	Brassica	Brassica rapa	Brassica rapa L.	Brassica rapa
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Coleoptera	Coccinellidae	Coccinella	Coccinella septempunctata	Coccinella septempunctata Linnaeus, 1758	Coccinella septempunctata
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris

Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Coleoptera	Scarabaeidae	Melolontha	Melolontha melolontha	Melolontha melolontha (Linnaeus, 1758)	Melolontha melolontha
Piciformes	Picidae	Dendrocopos	Dendrocopos syriacus	Dendrocopos syriacus (Hemprich & Ehrenberg, 1833)	Dendrocopos syriacus
Passeriformes	Corvidae	Corvus	Corvus cornix	Corvus cornix Linnaeus, 1758	Corvus cornix
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Fabales	Fabaceae	Lotus	Lotus corniculatus	Lotus corniculatus L.	Lotus corniculatus
Fagales	Fagaceae	Quercus	Quercus rubra	Quercus rubra L.	Quercus rubra
Sapindales	Sapindaceae	Acer	Acer platanoides	Acer platanoides L.	Acer platanoides
Fabales	Fabaceae	Trifolium	Trifolium medium	Trifolium medium L.	Trifolium medium
Lamiales	Plantaginaceae	Linaria	Linaria vulgaris	Linaria vulgaris Mill.	Linaria vulgaris
Fagales	Fagaceae	Quercus	Quercus rubra	Quercus rubra L.	Quercus rubra
Passeriformes	Corvidae	Corvus	Corvus cornix	Corvus cornix Linnaeus, 1758	Corvus cornix
Fagales	Betulaceae	Betula	Betula pendula	Betula pendula Roth	Betula pendula
Dipsacales	Viburnaceae	Viburnum	Viburnum lantana	Viburnum lantana L.	Viburnum lantana L.
Apiales	Apiaceae	Falcaria	Falcaria vulgaris	Falcaria vulgaris Bernh.	Falcaria vulgaris Bernh.
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Lamiales	Lamiaceae	Perilla	Perilla frutescens	Perilla frutescens (L.) Britton	Perilla frutescens (L.) Britton
Rosales	Rosaceae	Rosa	Rosa rugosa	Rosa rugosa Thunb.	Rosa rugosa Thunb.
Coleoptera	Cerambycidae	Xylotrechus	Xylotrechus rusticus	Xylotrechus rusticus (Linnaeus, 1758)	Xylotrechus rusticus
Columbiformes	Columbidae	Columba	Columba palumbus	Columba palumbus Linnaeus, 1758	Columba palumbus
Passeriformes	Alaudidae	Galerida	Galerida cristata	Galerida cristata (Linnaeus, 1758)	Galerida cristata
Hymenoptera	Braconidae	Diolcogaster	Diolcogaster claritibia	Diolcogaster claritibia (Papp, 1959)	Diolcogaster claritibia (Papp 1959) in Palaearctic 1959

Passeriformes	Corvidae	Garrulus	Garrulus glandarius	Garrulus glandarius (Linnaeus, 1758)	Garrulus glandarius
Brassicales	Brassicaceae	Lepidium	Lepidium draba	Lepidium draba L.	Lepidium draba
Boraginales	Boraginaceae	Nonea	Nonea pulla	Nonea pulla (L.) DC.	Nonea pulla
Boraginales	Boraginaceae	Cynoglossum	Cynoglossum officinale	Cynoglossum officinale L.	Cynoglossum officinale
Boraginales	Boraginaceae	Nonea	Nonea pulla	Nonea pulla (L.) DC.	Nonea pulla
Passeriformes	Corvidae	Corvus	Corvus frugilegus	Corvus frugilegus Linnaeus, 1758	Corvus frugilegus
Passeriformes	Passeridae	Passer	Passer domesticus	Passer domesticus (Linnaeus, 1758)	Passer domesticus
Passeriformes	Corvidae	Coloeus	Coloeus monedula	Corvus monedula Linnaeus, 1758	Corvus monedula
Columbiformes	Columbidae	Columba	Columba livia	Columba livia J.F.Gmelin, 1789	Columba livia
Passeriformes	Alaudidae	Galerida	Galerida cristata	Galerida cristata (Linnaeus, 1758)	Galerida cristata
Columbiformes	Columbidae	Columba	Columba livia	Columba livia J.F.Gmelin, 1789	Columba livia
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Columbiformes	Columbidae	Columba	Columba livia	Columba livia J.F.Gmelin, 1789	Columba livia
Charadriiformes	Scolopacidae	Calidris	Calidris pugnax	Calidris pugnax (Linnaeus, 1758)	Calidris pugnax
Charadriiformes	Scolopacidae	Tringa	Tringa ochropus	Tringa ochropus Linnaeus, 1758	Tringa ochropus
Passeriformes	Hirundinidae	Delichon	Delichon urbicum	Delichon urbicum (Linnaeus, 1758)	Delichon urbicum
Passeriformes	Alaudidae	Galerida	Galerida cristata	Galerida cristata (Linnaeus, 1758)	Galerida cristata
Accipitriformes	Accipitridae	Circus	Circus aeruginosus	Circus aeruginosus (Linnaeus, 1758)	Circus aeruginosus
Anseriformes	Anatidae	Spatula	Spatula clypeata	Spatula clypeata (Linnaeus, 1758)	Spatula clypeata
Passeriformes	Fringillidae	Chloris	Chloris chloris	Chloris chloris (Linnaeus, 1758)	Chloris chloris
Passeriformes	Muscicapidae	Luscinia	Luscinia svecica	Luscinia svecica (Linnaeus, 1758)	Luscinia svecica
Charadriiformes	Scolopacidae	Tringa	Tringa glareola	Tringa glareola Linnaeus, 1758	Tringa glareola
Passeriformes	Fringillidae	Coccothraustes	Coccothraustes coccothraustes	Coccothraustes (Linnaeus, 1758) coccothraustes	Coccothraustes coccothraustes

Passeriformes	Phylloscopidae	Phylloscopus	Phylloscopus sibilatrix	Phylloscopus sibilatrix (Bechstein, 1792)	Phylloscopus sibilatrix
Ericales	Balsaminaceae	Impatiens	Impatiens parviflora	Impatiens parviflora DC.	Impatiens parviflora DC.
Charadriiformes	Laridae	Chroicocephalus	Chroicocephalus ridibundus	Chroicocephalus ridibundus (Linnaeus, 1766)	Chroicocephalus ridibundus
Accipitriformes	Accipitridae	Buteo	Buteo lagopus	Buteo lagopus (Pontoppidan, 1763)	Buteo lagopus
Charadriiformes	Scolopacidae	Limosa	Limosa limosa	Limosa limosa (Linnaeus, 1758)	Limosa limosa
Passeriformes	Alaudidae	Galerida	Galerida cristata	Galerida cristata (Linnaeus, 1758)	Galerida cristata
Ciconiiformes	Ciconiidae	Ciconia	Ciconia ciconia	Ciconia ciconia (Linnaeus, 1758)	Ciconia ciconia
Passeriformes	Sturnidae	Sturnus	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	Sturnus vulgaris
Passeriformes	Muscicapidae	Phoenicurus	Phoenicurus ochruros	Phoenicurus ochruros (S.G.Gmelin, 1774)	Phoenicurus ochruros
Falconiformes	Falconidae	Falco	Falco tinnunculus	Falco tinnunculus Linnaeus, 1758	Falco tinnunculus
	Lacertidae	Lacerta	Lacerta agilis	Lacerta agilis Linnaeus, 1758	Lacerta agilis
Columbiformes	Columbidae	Columba	Columba palumbus	Columba palumbus Linnaeus, 1758	Columba palumbus
Passeriformes	Passeridae	Passer	Passer domesticus	Passer domesticus (Linnaeus, 1758)	Passer domesticus
Passeriformes	Laniidae	Lanius	Lanius collurio	Lanius collurio Linnaeus, 1758	Lanius collurio
Passeriformes	Passeridae	Passer	Passer domesticus	Passer domesticus (Linnaeus, 1758)	Passer domesticus
Cornales	Cornaceae	Cornus	Cornus mas	Cornus mas L.	Cornus mas L.
Accipitriformes	Accipitridae	Aquila	Aquila pomarina	Clanga pomarina (C.L.Brehm, 1831)	Clanga pomarina
Passeriformes	Emberizidae	Emberiza	Emberiza citrinella	Emberiza citrinella Linnaeus, 1758	Emberiza citrinella
Passeriformes	Motacillidae	Motacilla	Motacilla citreola	Motacilla citreola Pallas, 1776	Motacilla citreola
Charadriiformes	Scolopacidae	Tringa	Tringa totanus	Tringa totanus (Linnaeus, 1758)	Tringa totanus
Anseriformes	Anatidae	Mareca	Mareca strepera	Mareca strepera (Linnaeus, 1758)	Mareca strepera
Charadriiformes	Scolopacidae	Tringa	Tringa totanus	Tringa totanus (Linnaeus, 1758)	Tringa totanus
Charadriiformes	Recurvirostridae	Himantopus	Himantopus himantopus	Himantopus himantopus (Linnaeus, 1758)	Himantopus himantopus

Charadriiformes	Scolopacidae	Calidris	Calidris pugnax	Calidris pugnax (Linnaeus, 1758)	Calidris pugnax
Ranunculales	Ranunculaceae	Nigella	Nigella damascena	Nigella damascena L.	Nigella damascena
Sapindales	Sapindaceae	Acer	Acer platanoides	Acer platanoides L.	Acer platanoides
Passeriformes	Corvidae	Corvus	Corvus frugilegus	Corvus frugilegus Linnaeus, 1758	Corvus frugilegus
Anura	Bufo	Bufo	Bufo viridis	Bufo viridis (Laurenti, 1768)	Bufo viridis (Laurenti, 1768)
Caudata	Salamandridae	Lissotriton	Lissotriton vulgaris	Lissotriton vulgaris (Linnaeus, 1758)	Lissotriton vulgaris (Linnaeus, 1758)

2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони

Природоохоронних територій та об'єктів в межі громади не потрапляє. Проте, в найближчі околиці (північна межа) території громади на відстані близько 50 метрів знаходиться Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Хутір Чубинського» площею 10 га (див. рис. 2.9)

рис.2.9. Розташування територій ПЗФ на території Гірської СТГ згідно з відкритими даними⁸

⁸ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - https://data.gov.ua/dataset/mep_r_05/resource/ba204283-62c2-461e-87f8-4639ac5e203e, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

2.10 Землі лісового фонду

Згідно економічного профілю Гірської громади площа лісогосподарських земель складає 330 га.

2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі <http://emerald.net.ua/>. Найближчі території Смарагдової мережі знаходяться на відстані більше 5 км від межі громади на рис. 2.10.

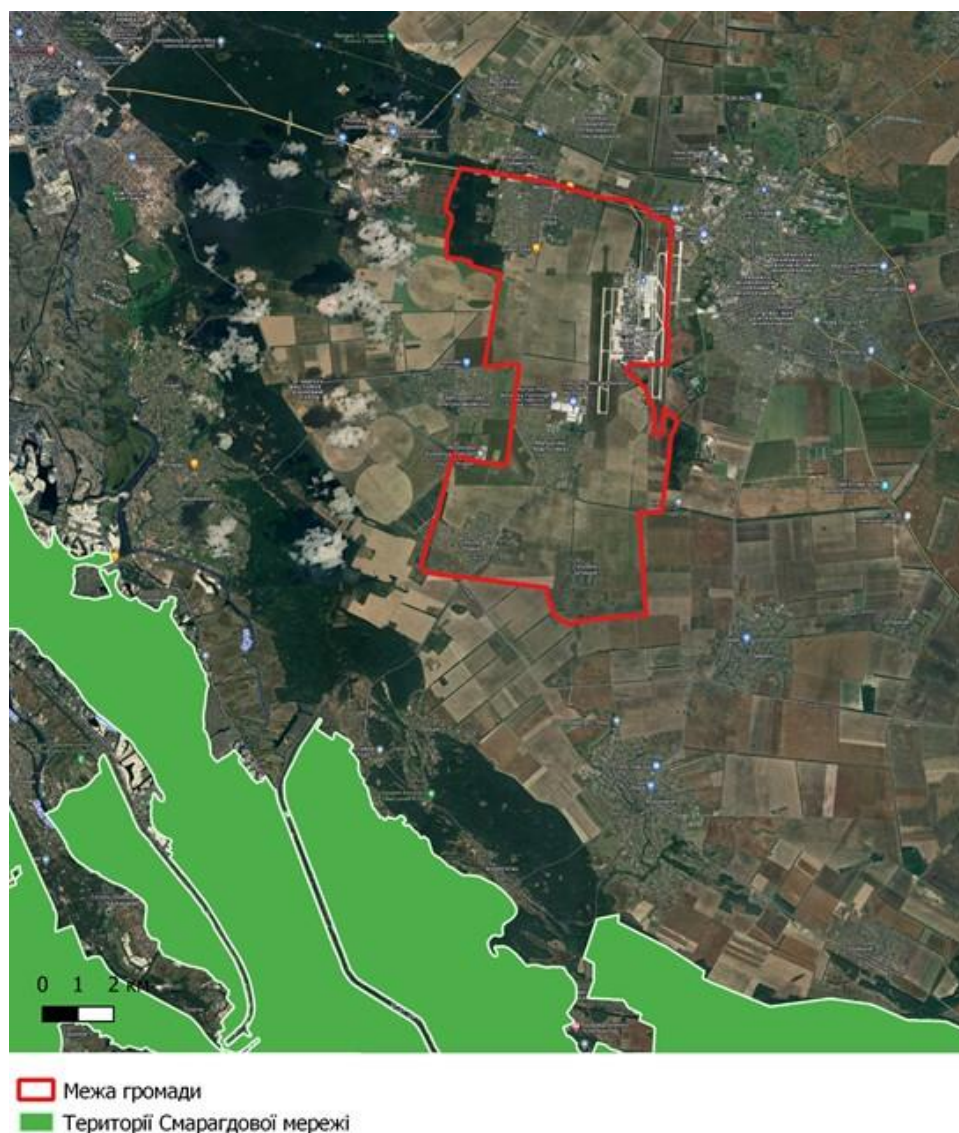

рис.2.10. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території та навколо Гірській СТГ⁹

⁹ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - https://data.gov.ua/dataset/mep_05/resource/ba204283-62c2-461e-87f8-4639ac5e203e, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

2.12 Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена. Регіональна схема екомережі на область не розроблена.

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами. Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина" [http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf].

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни. Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації - http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Докладні відомості про затверджені пам'ятки історико-культурного призначення, їх розташування тощо не надано.

2.15 Поводження з відходами

Згідно Схеми санітарного очищення населених пунктів Гірської сільської ради, Бориспільського району, Київської області розробленої у 2022 році в населених пунктах Гірської сільської ради утворюються всі види побутових відходів, а саме: тверді, великогабаритні, ремонтні та рідкі, окремі компоненти, що є у складі твердих побутових відходів, включаючи небезпечні відходи. Утворювачами відходів є населення яке проживає в багатоквартирних будинках, одноквартирних будинках з присадибною ділянкою та бюджетні заклади (школи, дитячі дошкільні заклади, тощо) і небюджетні підприємства (магазини, кафе, тощо). В населених пунктах запроваджено єдину планово-регулярну систему санітарного очищення на усій території населеного пункту. Збір твердих побутових відходів від багатоквартирних будинків, одноквартирних будинків з присадибною ділянкою, установ та організацій проводиться за планово-регулярною системою. На даний час на території громади відсутні паспортизовані полігони твердих побутових відходів та сміттесортувальні лінії/сміттєпереробні підприємства. На території передбачаються місця встановлення контейнерів для сміття. Будівництво полігону твердих побутових відходів та сміттесортувальної лінії/сміттєпереробного підприємства не планується. В громаді здійснюється збір твердих побутових відходів в сміттєзбірні контейнери і централізований вивіз на полігон ТПВ що розташований в адміністративних межах Глибоцької сільської ради. На території села відсутні об'єкти поводження з відходами.

Розрахункові річні об'єми утворення побутових відходів в с. Гора станом на 2019 рік, згідно норм утворення побутових відходів (ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування та забудова територій») представлено на рис. 2.11.

рис.2.11. Розрахункові річні обсяги утворення ТПВ с. Гора Гірської громади

В сфері санітарного очищення населених пунктів Гірської сільської ради суб'єктом господарювання, яке здійснює збирання та перевезення побутових відходів Виконавчим органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку встановленому Кабінетом Міністрів України, визначено КП «Горянин» Гірської сільської ради. З окремих об'єктів благоустрою (житлові комплекси,

підприємства та організації) вивезення твердих побутових та рідких відходів здійснюється КП «Горянин» та приватними спеціалізованими перевізниками побутових відходів (напр. ТОВ «ФІРМА «ВОЛОДАР - РОЗ») за окремими договорами з утворювачами відходів.

Неконтрольовані та несанкціоновані сміттєзвалища періодично тимчасово утворюються в різних локаціях населених пунктів та оперативно і систематично ліквідовуються, тому кількість та обсяги відходів не є постійними. Постійні неконтрольовані та несанкціоновані звалища відходів на території населених пунктів громади відсутні. Офіційно задокументованих неконтрольованих та несанкціонованих звалищ відходів на території Гірської громади немає.

2.16 Основні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Таблиця 2.9

	Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
		Атмосферне повітря	Поверхне ві води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
1.	<i>Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах</i>							
2.	<i>Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання</i>		+	+	+			
3.	<i>Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Загроза утворення нових стихійних сміттєзвалищ, в тому числі через відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття. Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ.</i>	+	+	+	+	+	+	+

4.	<i>Низький рівень заповідних територій в громаді (0,8% всієї території), відсутність схеми локальної екомережі в громаді, відсутність винесених меж територій ПЗФ в природі, недостатність інформування населення щодо режиму використання таких територій, розходження відомостей про ПЗФ в різних джерелах інформації, розташування деяких територій ПЗФ в межах ділянок приватної власності.</i>						+	
5.	<i>Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.</i>	+	+	+	+	+	+	+
6.	<i>Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Низька якість транспортної інфраструктури.</i>	+	+	+	+	+		
7.	<i>Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод</i>		+	+		+	+	
8.	<i>Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку</i>	+	+	+	+	+	+	+

9.	<i>ДП "Міжнародний Аеропорт "Бориспіль", ОВ "Автомобільна Служба міжнародного Аеропорту Бориспіль"</i>	+	+	+	+	+		+
10.	<i>Магістральна автодорога державного значення Київ-Харків-Довжанський (М-03, I технічної категорії), територіальна автодорога місцевого значення Київ-Ревне-Рогозів (Т-10-16, III технічної категорії) та іншими місцеві автодороги</i>	+	+	+	+	+	+	

2.17 TOWS аналіз

	<p>Зовнішні фактори. Можливості</p> <p>(O)</p>	<p>Зовнішні фактори. Загрози</p> <p>(T)</p>
	<p>Можливості розвитку міжнародного (енергетична, складові, хаби, складські приміщення, митні склади)</p> <p>Будівництво Київської обхідної дороги</p> <p>Використання можливостей угод міжмуніципального, міжнародного співробітництва та проєктів в рамках Київської агломерації.</p> <p>Втілення найкращих практик місцевого самоврядування у розвитку територій</p> <p>Участь в грантових програмах міжнародної технічної допомоги, залучення коштів в громаду тощо</p>	<p>Військова агресія з боку росії;</p> <p>Військова руйнація критичної інфраструктури країни і регіону.</p> <p>Кліматичні зміни;</p> <p>Низька інвестиційна привабливість України та нашої громади в період широкомасштабного вторгнення.</p> <p>Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності</p> <p>Невиконання (неспроможність) виконання місцевого бюджету</p> <p>Відтік та працевлаштування кваліфікованих спеціалістів за межі громади.</p> <p>Зростання кількості підприємств, які ведуть бізнес на території громади, проте не зареєстровані в Гірській ТГ,</p> <p>Посилення ерозії ґрунтів;</p> <p>Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність;</p> <p>Збільшення обсягу забруднення ґрунту мінеральними добривами;</p> <p>Руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС;</p> <p>Зниження біорозмаїття або його структурна зміна;</p>

<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p>	<p>SO</p>	<p>ST</p>
<p>Географічне розташування території громади, близькість до столичного та регіонального центрів.</p> <p>Членство громади в регіональних асоціаціях співробітництва громад, Київської агломерації</p> <p>Зручне транспортне сполучення, логістичні переваги, наявність земель вздовж фасадної частини траси державного значення</p> <p>Наявність потенційних об'єктів інвестування (вільні приміщення, земельні ділянки).</p> <p>Наявність на території Міжнародного аеропорту «Бориспіль» - великого логістичного та виробничо-сервісного хабу</p> <p>Наявність на території громади великих підприємств - платників податків,</p> <p>Достатньо чисте довкілля.</p> <p>Наявність земельних ділянок рекреаційного призначення.</p> <p>Наявність кваліфікованих кадрів в спортивній та медичній сферах,</p> <p>Наявність родючих сільськогосподарських земель.</p>	<p>"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</p> <p>Перемога в війні, активне економічне відновлення та виконання вимог щодо вступу країни в ЄС сприятимуть приходу інвесторів, коштів програм відновлення, проектів матеріально-технічної допомоги.</p> <p>Надходження капіталу та розвиток бізнесу сприятимуть покращенню надання послуг по належному утриманню комунальної сфери, будівництво доріг та ремонту вулиць, надання якісних освітніх, культурних та медичних послуг.</p> <p>Зростаючий попит на транспортні, логістичні, авіасервісні послуги, підвищений інтерес з боку інвесторів до розташування на території громади підприємств в поєднанні зі збільшенням програм відновлення та фінансової допомоги Україні з боку західних партнерів, сприятимуть розвитку економіки на території громади.</p> <p>Розвиток Київської агломерації, громад, які поруч дають можливість громаді ефективно використати наявні сильні сторони для розвитку.</p>	<p>"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</p> <p>Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане органічне землеробство.</p> <p>Орієнтація громади на розвиток рекреаційної сфери із залученням інвестицій та іноваційних підходів</p>

<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>Відносно невелика площа громади, що обмежує залучення бізнесу,</p> <p>Відсутність комерційних приміщень для оренди і ведення бізнесу,</p> <p>Слабка пропускна здатність транспортної інфраструктури,</p> <p>Недостатньо розвинуті системи водопостачання та водовідведення</p> <p>Недостатня потужність енергосистеми,</p> <p>Дефіцит контейнерного парку для якісного збирання побутових відходів, в тому числі роздільним способом.</p> <p>Фінансова дотаційність роботи комунальних підприємств.</p> <p>Недобудована, не введена в експлуатацію Гірська школа, відсутній сучасний заклад культури в с. Гора</p>	<p>WO</p> <p>"Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</p> <p>Військова Перемога,</p> <p>Рух України до вступу в ЄС,</p> <p>Впровадження необхідних реформ в Україні,</p> <p>Розширення міжнародної матеріально-технічної підтримки, програм відновлення,</p> <p>Ймовірне збільшення бюджетного фінансування на розвиток громад, участь у міжнародних програмах, залучення інвестицій та співпраця можуть сприяти зростанню матеріальної бази громади, в т.ч. – в комунальній сфері, покращенню рівня забезпеченості питною водою, впровадженню в життя громади інформаційних технологій та інфраструктури розвитку бізнесу.</p>	<p>WT</p> <p>"Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p> <p>Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання викопного палива, Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату в громаді.</p> <p>Орієнтованість на створення максимально комфортних умов проживання на території громади, привабливих як для місцевих мешканців, так і для жителів сусідніх громад, а також зрозумілих та конкурентних умов для залучення інвестицій</p>

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Водні ресурси

Територія громади мало забезпечена водними ресурсами. Підземні водоносні горизонти відносяться до Дніпровського артезіанського басейну. За рівнем природного захисту і поверхні забруднення горизонти ґрунтових вод відносяться до категорії незахищених, основні водоносні горизонти - до захищених та умовно захищених.

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через подекуди поганий стан вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм зазначеними вище чинниками. Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

Потребує постійного спостереження стан водних ресурсів

Дані по використанню підземних вод ДП аеропорт:

- Кількість експлуатаційних запасів підземних вод, тис.м3 /рік – 432 (2016р.)
- Кількість експлуатаційних запасів підземних вод, тис.м3 /добу - 1,1749 (2016р.)

Атмосферне повітря

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Основними забруднювачами повітря є транспорт та с/г підприємства.

Стан дорожнього покриття в громаді підтримується у задовільному стані, проте, потужність потоку засобів пересування є надмірною, згідно даних ДДП, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

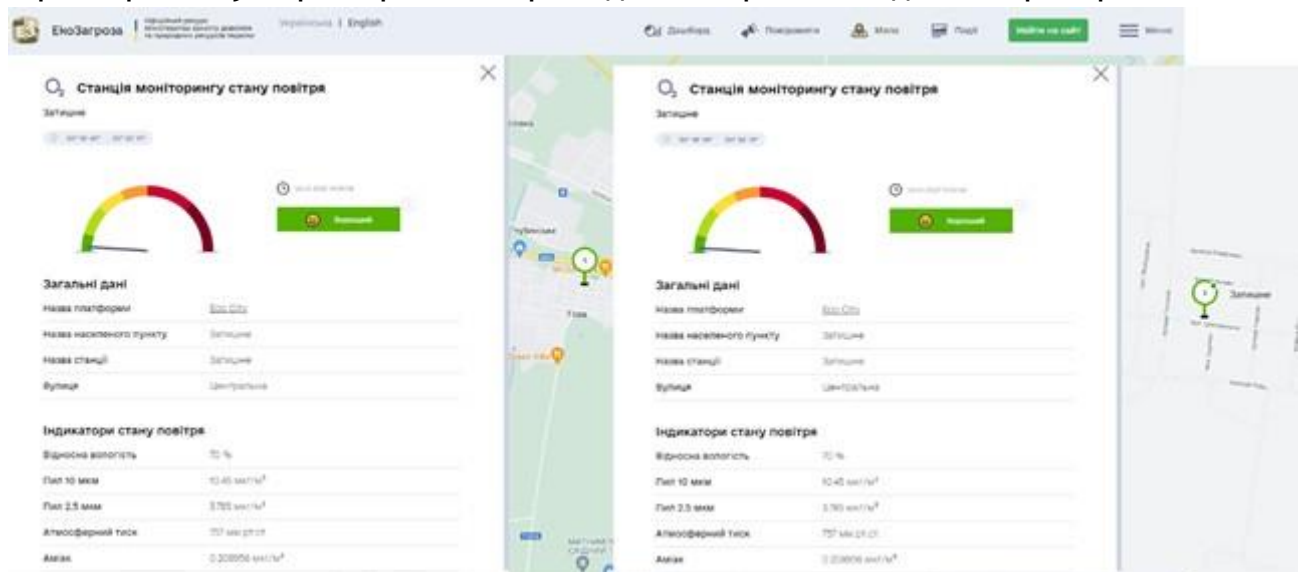

рис.2.12. Стан якості атмосферного повітря населених пунктів по Гірській громаді (https://ecozagroza.gov.ua/map?layer=air_pollution)

Забруднювачами атмосферного повітря у громаді є транспортні засоби, промислові підприємства, мають застаріле обладнання, не оснащені газопило очисними спорудами. За даними станцій моніторингу якості повітря (https://ecozagroza.gov.ua/map?layer=air_pollution) у с. Гора, с. Мартусівка, с. Затишне стан атмосферного повітря є задовільним/добрим (див. рис. 2.12).

ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» відноситься до потенційно-небезпечних об'єктів, як потенційно пожежонебезпечний та має інший екологічний вплив на прилеглі території:

1) Радіонавігаційні установки знаходяться на території аеропорту, санітарно-захисні зони достатні, тому не створюють загрозу для прилеглих територій.

2) Парк літаків, які в основному використовуються на летовищі, складається з літаків нової генерації, які відповідають акустичним характеристикам міжнародної організації цивільної авіації.

3) Акустичний стан прилеглих до аеропорту найближчих житлових будівель території с. Мартусівка, с. Гора не відповідає вимогам ДСН№463-2019 для денного та нічного часу доби. Допустимі рівні шуму в Україні вище ніж цільові нормативи ВООЗ.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді супроводжується високим рівнем разорюваності земель, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює поширення забруднення. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат - втрата біорізноманіття території, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема - у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні

(<https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/doslidzhennia-kontsentracii-full.pdf>)

Значне забруднення ґрунтів помітним є в зонах впливу доріг та транспортних підприємств, аеропорту також.

Відходи

Передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади, та в той же час, у зв'язку із технологічним розвитком можлива зміна структури відходів, зі збільшенням частки токсичних відходів будівництва та електронних компонентів, що містять токсичні речовини.

Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів

(<http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/>).

Біорізноманіття, природоохоронні території

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність (зауважимо, що згідно відкритих даних - <https://kadastr.live> - частина територій ПЗФ знаходиться в межах ділянок у приватній власності). Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі. В громаді відсутні природоохоронні об'єкти, відсутня розроблена схема локальної екомережі.

Історико-культурні об'єкти

Об'єкти ІКС в громаді відсутні

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я.

За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5% [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>].

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місьць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Гірська громада має проблеми із водопостачанням та каналізуванням населених пунктів із водопостачанням та каналізування населених пунктів (подекуди застарілі системи та обладнання), знижена якість дорожньої та транспортної інфраструктури, дисбаланс у землекористуванні та високий рівень розораності земель, а також забруднення від промислової діяльності. На території Гірської громади розташоване ДП «Бориспільській аеропорт», який є одним із найбільших забруднювачів повітря району.

Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати прилеглі території сусідніх громад зі сторони Гірської громади, якщо ДДП не буде затверджено, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

	Компоненти довкілля, що зазнають негативного впливу							
Чинники негативного впливу	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	-	ДВ	ДВ	-	-	ДВ	-	-
зі сторони житлової забудови	Т, С	ДВ	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, М	ДВ	-	формування теплових островів,
зі сторони промислових підприємств (в т.ч.с/г підприємств, фермерських господарств)	Т, АМ, АЗ, Е, С	ДВ, скидання	інфільтрація ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ, М	АМ, ДВ, АЗ, Е	ЕЗ	формування теплових

		неочищених стічних вод						островів, Т,П
зі сторони вулично-дорожньої мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ	АМ, АЗ, М	-	інфільтрація ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ, М	АМ, АЗ, Е	фрагментація ландшафту, Р	формування теплових островів, Т, П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	-	ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ,	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	-	-	ДВ	-	ДВ. Р	ДВ	-	Т
ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, П - емісія парникових газів, С - світлове забруднення ЕЗ - естетичне забруднення ^[1] (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту) Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення Р - прямий механічний вплив (руйнування, замулення, дренажування водоносних горизонтів)								

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

[1] https://www.who.int/water_sanitation_health/bathing/srwe1-chap9.pdf

<https://environmental-conscience.com/visual-pollution-causes-effects-solutions/?fbclid=IwAR3dtrPGvMoo8cUJaHmgkouDPbdcatiaaOfNTZ5Vr72iP9elHsIY4I3N9og>

Отже, прилеглі території можуть реагувати на існуючий стан та у разі незатвердження ДДП і зазнавати впливів прямих та кумулятивних на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської діяльності, поводження з відходами. транспортного руху, промисловості тощо. Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне

повітря, води, ґрунти, образи ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Гірською громадою територій.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

В Гірській громаді розвиваються будівельна галузь, промисловість та сфера послуг: функціонують підприємства з проектування та будівництва гелікоптерів, багатоцільових літаків, авіадвигунів та систем автоматизованого управління (Компанія ООО "НТК Горизонт"), виробництва обладнання для автозаправочних станцій, ємностей для зберігання пального (Науково-виробнича компанія «ШЕЛЬФ»), проектування, виробництва та будівництва енергоефективних каркасно-панельних будинків та котеджів (Компанія Deltahouse), представництва крупних авторитейлерів ТОВ «НІКО» та ТОВ "АВТ БАВАРІЯ УКРАЇНА", логістичний комплекс ТОВ "БФ Склад", на базі якого розташований митний термінал Київської обласної митниці та підприємство по виробництву сандвіч-панелей ТОВ "БФ Завод". Наразі, на території громади знаходиться кілька релокованих з окупованих територій України підприємств: виробництво керамічних мас різного складу та видів (Компанія «Керамічні Маси Донбасу»), виробництво трансформаторних підстанцій та іншого електричного обладнання (Energy Group). Сільське на території громади представлено сільськогосподарськими підприємствами ТОВ «БФ Сервіс», ТОВ «Агрохолдинг МС, ТОВ «Фарм-Сервіс», ТОВ «Агрохолдинг МС», ТОВ «Універсалагротрейд», ТОВ «Грін Март», ТОВ «Вороньків АГРО».

Наявність такої структури виробничої та не виробничої сфери економіки громади, наявність транспортних артерій регіонального, національного та місцевого рівня, а також небезпечних об'єктів, зокрема, ДП «Бориспільський аеропорт», а також відсутність природоохоронних об'єктів, не розвиненість екологічної мережі (схема локальної мережі відсутня) в цілому призводить до появи та розвитку окремих негативних екологічних проблем.

Нижче наведено відомості про можливий тиск на компоненти довкілля громади зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до компонентів довкілля територій. Також варто враховувати, що в Стратегії завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

До вагомих екологічних проблем громади можна віднести: невпорядкованість і знищення, відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень; відсутність схеми локальної екомережі, низький відсоток ПЗФ в громаді; розораність земель; поява локальних несанкціонованих сміттєзвалищ, відсутність можливості переробляти відходи та загроза більшого хаотичного утворення сміттєзвалищ у громаді. Докладний огляд основних проблем викладено в р.2. цього Звіту.

В загальному, рішення Стратегії не несуть значної і непоправної прямої шкоди, а навпаки, ряд рішень ймовірно призведуть до кумулятивного позитивного ефекту від реалізації. Зокрема, завдання в межах ЦІЛІ В. Побудова якісної інфраструктури для комфортного проживання мешканців усіх населених пунктів громади призводять в своїй сукупності до покращення не лише в найближчій перспективі але й і в майбутньому.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх

прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон. Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Вплив від небезпечних підприємств в межах громади на компоненти довкілля та здоров'я населення громади підлягає посиленому контролю. Зокрема, для громади критичними впливами є впливи авіаційного шуму, безпосередньо в аеропорту та на території поблизу нього під час зльоту, польоту, посадки повітряних суден, запуску та випробування авіаційних двигунів. Окрім цього, повітряні судна забруднюють атмосферу внаслідок викиду шкідливих речовин з відпрацьованими газами авіаційних двигунів, забрудненість повітря в зонах експлуатації літаків посилюється також численною автомобільною технікою, а, отже, зона експлуатації та території навколо мають підвищені показники хімічного та механічного забруднення повітря.

Відповідно до державних норм щодо місць експлуатації та утримання авіаційної техніки територія підприємства враховує базові правила та вимоги до такого виду господарської діяльності, а саме: топографічні особливості території планування, кліматичні особливості (температурний режим, роза вітрів, сила та швидкість вітрів, опади, вологість повітря тощо), тип та характер рослинного покриву в тому числі. Проте, загрози шкідливих викидів, вібраційного та акустичного забруднення залишаються.

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Виходячи з цього, під час розроблення Детального плану території були враховані законодавчі та нормативні документи, вимоги чинного законодавства в сфері охорони навколишнього середовища та здоров'я людей, зокрема:

- Закон "Про основи містобудування";
- Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності";
- Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні";
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- ДБН Б.2.4.-2-94 Види, склад, порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівної документації для сільських поселень;
- ДБН 360-92 Планування і забудова міських і сільських поселень;
- ДБН Б.2.4.-1-94 Планування і забудова сільських населених пунктів України;
- Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», затверджена Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015;

- Національний план дій управління відходами до 2030 року, затверджений Кабінетом міністрів України 20 лютого 2019 року;
- Стратегія розвитку Київської області на 2020-2027 роки;
- План заходів з реалізації у 2020-2023 роках Стратегії розвитку Київської області на 2020-2027 роки;
- Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони «Київська» на 2021-2025 роки/затверджено рішенням Київської обласної ради від 16.02.2022 214-09-VIII
- Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів області на 2023-2026 роки / затверджено рішенням Київської обласної ради 23. 12. 2022
- Обласна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період на 2022-2029 р.р. / Затверджено рішенням Київської обласної ради від 22.09.2022 року №324-13-VIII

Відносини у галузі охорони навколишнього природного середовища в Україні регулюються Законом «Про охорону навколишнього природного середовища», а також земельним, водним, лісовим законодавством, законодавством про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та іншим спеціальним законодавством.

Перспектива вирішення вказаних проблем, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища в регіоні, передбачає необхідність формування та реалізації відповідної регіональної екологічної політики. Концепція обласної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища розроблена відповідно до Основних засад державної екологічної політики України визначає основні напрями регіональної екологічної політики, метою якої є стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища регіону до рівня, необхідного для гарантування екологічно безпечного природного середовища для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем.

Процедура ОВД

Цілі та завдання Стратегії реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Стратегії такими є:

В межах оперативної цілі С.1. Розвиток спортивного потенціалу громади:

Завдання С.1.1. Будівництво нових та переоснащення існуючих спортивних майданчиків, зон активного відпочинку.

Завдання С.1.2. Будівництво басейну для плавання (від 25 метрів в довжину) для дітей та дорослих

Завдання С.1.3. Будівництво критого спортивного залу.

В межах оперативної цілі С.3. Розвиток культури та сфери дозвілля:

Завдання С.3.4. Проектування та будівництво сучасного будинку культури та модернізація існуючих.

В межах оперативної цілі В.4. Благоустрій території громади:

Завдання В.4.3. Розвиток рекреаційного потенціалу громади, парків, озер

Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Гірською громадою було внесено заяву до реєстру CEO, опубліковано на офіційному сайті Гірської сільської ради <https://gora-rada.gov.ua/> та у публічних місцях громади.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Буде внесено за результатами обговорення Звіту.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Стратегія розвитку громади визначає основні стратегічні, операційні цілі та їх завдання. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних заходів.

6.1 Атмосферне повітря

Стратегією не передбачається створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

Разом з тим, на етапі реконструкції нових об'єктів (реконструкція інженерних комунікацій, автомобільних доріг тощо) може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Виконання Завдання В.2.1. Реалізація ефективної енергетичної політики громади, у тому числі із використанням відновлювальних джерел енергії, Завдання В.2.2. Підвищення енергоефективності будівель бюджетної та житлової сфери громади, Завдання В.2.3. Розвиток та енергоефективна модернізація електромереж, зокрема зовнішнього освітлення навпаки сприятиме позитивним зрушенням щодо якості атмосферного повітря та адаптації кліматичним змінам.

6.2 Клімат

Докладний огляд можливого впливу на клімат наведено в розділі 2 цього Звіту згідно з рекомендаціями Міндовкілля.

6.3 Водні ресурси

Стратегією передбачаються заходи із чистки артезіанських свердловин, проведення робіт по заміні ветхого та зношеного трубопроводу, очистка каналізаційної мережі, самотічного колектора та каналізаційної насосної станції (в межах Завдання В.3.1. Підвищення доступу до якісної питної води, Завдання В.3.2. Розвиток та підвищення спроможності мережі централізованої каналізації, підвищення потужності очисних споруд та відповідності каналізації, стоків нечистот і відходів - санітарним нормам, Завдання В.3.3. Самоокупність та повна забезпеченість транспортом та механізмами комунального підприємства «Горянин»), а також контроль за розорюванням захисних смуг, проведення робіт з екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів; проведення екологічних заходів з пропаганди охорони навколишнього природного середовища (в межах Завдання В.5.2. Розробка і реалізація програм підвищення екологічної обізнаності мешканців громади) спрямовані на покращення забезпечення водопостачання та стану водних об'єктів.

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються.

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель, яке частково може бути вирішено в межах Завдання А.1.4. Інвентаризація будівельних споруд та земельних ділянок на території громади, Завдання А.1.5. Розробка програмних документів житлової/котеджної забудови. Рекомендується провести геоінформаційний аналіз території для раціоналізації системи природокористування та землекористування в цілому: допустимість с/г використання відповідно до специфіки рельєфу територій, наявності біологічного та ландшафтного різноманіття та інше.

Основним ризиком серед завдань Стратегії є відсутність природоохоронних земель, в тому числі ПЗФ, водного фонду тощо. Проте, Завдання А.1.2. Розробка інвестиційного паспорту громади - сформована база земельних ділянок та виробничих площ, які пропонуються потенційним інвесторам на умовах продажу/довгострокової оренди.

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів Стратегії можливі впливи мають бути уточнені.

6.5 Відходи

Стратегією в межах: Завдання В.4.2. Покращення санітарної очистки населених пунктів, ліквідація новоутворених стихійних сміттєзвалищ, захарашених та карантинних територій, Завдання В.5.1. Організація та роздільний збір та утилізація сміття, Завдання В.5.2. Розробка і реалізація програм підвищення екологічної обізнаності мешканців громади. - передбачаються заходи, направлені на вирішення питання поводження з відходами в громаді, в тому числі впровадження роздільного збору твердих побутових відходів шляхом просвітницької діяльності про сортування ТПВ, впровадження сортування відходів у закладах освіти, придбання контейнерів з роздільного збору побутових відходів для населених пунктів громади, проведення

робіт з екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів, проведення екологічних заходів з пропаганди охорони навколишнього природного середовища, ліквідація стихійних сміттєзвалищ.

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, будівель, доріг) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель (якщо такі будуть передбачені серед заходів щодо проведення ремонтів тощо) може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

6.6 Біорізноманіття

Стратегія загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть негативно вплинути на флору і фауну громади.

Основним ризиком серед завдань Стратегії для біорізноманіття є відсутність природоохоронних територій, в тому числі водного фонду, ПЗФ в громаді.

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Стратегії включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України “Про екологічну мережу України” в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення “розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень”. Порядок розробки схеми екомережі визначається “Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.7 Природоохоронні території

Стратегією не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території (наявний за межами громади), в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), Смарагдову мережу, водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На подальших етапах реалізації визначених Стратегії завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповідання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Стратегія не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду здоров'ю населення, з іншої сторони частина заходів направлена на покращення різних сфер, що в сукупності матиме позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема це ремонт та очистка свердловин, інженерних комунікацій, вирішення деяких питань щодо поводження з відходами, озеленення, розвиток медичної галузі, розвиток рекреаційних зон в громаді та пропаганда здорового способу життя тощо.

6.9 Історико-культурна спадщина

Відомості про місце розташування, характеристику стан пам'яток історико-культурної спадщини не надано.

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за завданнями Стратегії представлені в таблиці нижче. Через узагальненість завдань та заходів Стратегії, відсутності їх просторової привязки оцінити характер та тривалість впливу завдань на даному етапі

планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних заходів в межах завдань Стратегії такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.1.

Операційні цілі, передбачені в межах ДДП (Стратегії)	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
А.1. Розвиток підприємництва							
А.2. Удосконалення місцевого самоврядування							
А.3. Укріплення безпеки в громаді							
В.1. Розвиток дорожньої мережі та транспортного потенціалу громади.	RE/ CU/ DI	RE/ CU/ DI	LO / IN/ ST / O	LO / DI/ ST / O			
В.2. Енергоефективна інфраструктура громади	LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI					
В.3. Розвиток систем водопостачання та водовідведення, забезпечення мешканців громади якісною питною водою			LO / DI/ LT/ MT/ SI		LO / DI/ LT/ MT/ SI		
В.4. Благоустрій території громади	LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI	
В.5. Чисте довкілля населених пунктів громади	LO / DI/ LT/ MT/ SI				LO / DI/ LT/ MT/ SI	LO / DI/ LT/ MT/ SI	
Оперативна ціль С.1. Розвиток спортивного потенціалу							

громади.							
Оперативна ціль С.2. Підвищення якості медичних послуг, покращення здоров'я та соціального захисту мешканців громади							
Оперативна ціль С.3. Розвиток культури та сфери дозвілля							
Операційна ціль С.4. Розвиток освіти							
Оперативна ціль С.5. «Безбар'єрність, розвиток людського капіталу, гендерної рівності, запобігання насильству»							
Операційні цілі, передбачені в межах ДДП (Стратегії)	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища,

	заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Основним ризиком реалізації Стратегії є проблема сільськогосподарського використання територій та промислові об'єкти, зокрема, ДП “Бориспільський аеропорт”, дисбаланс у землекористуванні в цілому (відсутність охоронюваних територій та рекреаційних зон). З огляду на закладені завдання для впровадження найближчим часом, реалізація Стратегія не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація деяких завдань Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в Гірській громаді, які викладено в цьому розділі вище.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Стратегія не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	Покращення стану дорожнього покриття, використання новітніх екологозаощадних технологій, впорядкування та збільшення зелених насаджень, оновлення транспортного фонду громади, розвиток легкого персонального транспорту, веломаршрутів між населеними пунктами громади; будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання відходів;

Водні ресурси	<p>Створення переліку існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);</p> <p>заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);</p> <p>визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;</p> <p>прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;</p> <p>заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;</p> <p>дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»);</p>
Відходи	<p>Постійно проводити інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поведіння із відходами та можливих негативних наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.</p> <p>Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельних відходів на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;</p>

Ґрунти	<p>В межах заходів із розроблення містобудівної документації рекомендовано:</p> <p>створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення;</p> <p>на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади);</p> <p>на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенціальною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацію ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти;</p> <p>усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови;</p> <p>дотримання норм унесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території;</p> <p>ймовірне виведення земель у безпечні види природокористування, зокрема, під контрольовану рекреацію або природоохоронні</p>
--------	---

<p>Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку</p>	<p>рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді;</p> <p>стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів;</p> <p>проведення інформування населення щодо місцерозташування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ;</p> <p>на перспективу рекомендовано розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поведінки із такими видами. Заходи із озеленення, рекультивациі проводити відповідно до переліку "Білої книги"; Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007¹⁰</p> <p>Рекомендовано розробити схему локальної екомережі громади із узгодженням її з регіональною згідно указу Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»</p>
<p>Здоров'я населення</p>	<p>впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони;</p> <p>впровадити систему моніторингу якості води в колодязях громади;</p> <p>перелічений вище в цій таблиці комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Стратегії.</p>

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування “Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р” використано наступні вихідні дані:

- «Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р»
- Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування “ Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р ”
- Статистичні дані екологічного стану Київської області [<https://mer.gov.ua/>];
- Профіль Гірської територіальної громади;
- Дані головного управління статистики Київської області [<http://kyivobl.ukrstat.gov.ua/>];
- Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.
- Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних

факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Стратегії з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Стратегії на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядалися наступні альтернативи:

- перша "нульова" альтернатива - розглядався базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів Стратегії. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.
- друга альтернатива - розглядався проект ДДП впровадження якого уможливило вплив на довкілля від реалізації Стратегії в розділі 6 та ефективність його реалізації.
- третя альтернатива - за результатами аналізу Стратегії та отриманих зауважень та пропозицій, що надійшли під час процедури стратегічної екологічної оцінки, запропоновано доповнити Стратегію завданнями, наведеними в таблиці нижче, що дозволяє сформулювати третю альтернативу. Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу Стратегії мають також враховувати економічну спроможність громади. Також, зважаючи на те, що завдання Стратегії визначають узагальнені напрями розвитку громади, деякі із пропозицій, наведених в таблиці 8.1. можуть бути враховані при розробленні Плану реалізації цієї Стратегії та включені до складу її заходів.

Таблиця 8.1.

Пропозиції до Стратегії (третя альтернатива)

Операційна ціль/завдання	Пропозиція
В.4. Благоустрій території громади В.5. Чисте довкілля населених пунктів громади	Систематично проводити інформаційну кампанію серед населення щодо цінності територій ПЗФ для громади, особливостей їх використання Проводити інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.
В.4. Благоустрій території громади	Дотримання та систематичне вдосконалення схеми санітарного очищення території згідно ЗУ "Про управління відходами", порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

	Провести інвентаризації та визначити кількість, місця потенційного утворення стихійних сміттєзвалищ в громаді, проведення заходів для мінімізації їх утворення
В.1. Розвиток дорожньої мережі та транспортного потенціалу громади. В.3. Розвиток систем водопостачання та водовідведення, забезпечення мешканців громади якісною питною водою	Створити інформаційну систему із моніторингу якості ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів
В.4. Благоустрій території громади В.5. Чисте довкілля населених пунктів громади	Проведення заходів із питань важливості заповідання і охорони об'єктів та територій природної спадщини в межах громади, зокрема включення питання: Розроблення схеми локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Стратегії для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Стратегія.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля,

відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Гірської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії¹¹.

Індикатори моніторингу

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030

¹¹ <https://menr.gov.ua/content/ekologichni-pokazniki.html>

року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України¹², які корелюють із завданнями Стратегії. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації цілей стратегії на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Стратегії та через рік після завершення її дії.

---

¹²https://menr.gov.ua/files/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%A6%D0%A1%D0%A0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202017%20ukr.pdf

Таблиця 10.1

Рушійні сили: стратегічні цілі та операційні цілі Стратегії	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу від реалізації ДДП							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів[2]	Здоров'я мешканців громади
А. Зростання управлінської та економічної спроможності громади: А1., А2., А3.								І-8, І-24
В. Побудова якісної інфраструктури для комфортного проживання мешканців усіх населених пунктів громади: ряд завдань цілі В	І-1, І-2, І-3, І-4	І-2, І-3, І-4	І-6, І-5, І-14	І-24		І-11, І-12	І-13, І-14, І-29	І-8, І-24
С. Досягнення сучасних стандартів соціальної сфери громади: ряд завдань цілі С.				І-24				І-8, І-24

Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП.

Номер в таблиці 9.1.	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
i-1	Якість повітря загалом по громаді	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу	Відповідно до показників постанови
i-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України “Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів”	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	-
i-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
i-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
i-5	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
i-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10

i-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
I-8	індикатор ЦСР 6.2.1 - Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, %	Кількість сільського населення, що використовує каналізаційні системи із очищенням стічних вод поділена на загальну кількість сільського населення громади	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озелених територій в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озелених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій під лісовими насадженнями (озеленення, лісистість) в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР

I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-14	індикатор ЦСР 6.3.2 -частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу громади, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді
I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проєктів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу громади, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури СЕО ДДП.	100% за звітний період
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період

Збір статистичних даних

Для Гірської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>].

Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до зміни завдань Стратегії. Основною цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Гірської громади.

Згідно ЗУ “Про стратегічну екологічну оцінку” ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Стратегії не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП “Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.”, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Стратегії з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення. З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Стратегії. За підсумками СЕО запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Стратегії. Також було доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Стратегії, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на території, що є прилеглими до небезпечних виробничих та промислових об'єктів та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Таким чином, Гірська громада має забезпечити реалізацію наступних заходів:

- забезпечити вирішення питання поводження з відходами, зокрема передбачити такі завдання (заходи) як: проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання; розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ “Про відходи”, порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених

пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»; забезпечити централізований збір та вивезення відходів із усіх населених пунктів громади;

- забезпечити реалізацію заходів із моніторингу стану довкілля, визначених в р.7;

- забезпечити контроль дотримання режиму санітарно-захисних зон джерел питного водопостачання;

- провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання.

- сприяти розробленню схеми локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.

- створити інформаційну систему із моніторингу якості водних ресурсів, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, розширити існуючу систему моніторингу якості повітря.